
УДК 330.101:338.22 (477)

О.М.Москаленко, канд. екон. наук
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СВІТІ ТА ПРОБЛЕМИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Визначено теоретичні основи технологічного державно-приватного партнерства та його основні соціально-економічні результати в країнах світу. Державно-приватне партнерство розглядається як альтернативна форма співробітництва національної держави з інституційними інвесторами у високотехнологічному бізнесі. Обґрунтовано основні проблеми використання моделі ДПП в інноваційній сфері України.

На сучасному етапі трансформації вітчизняної економіки постає проблема пошуку та використання нових форм економічного співробітництва між державними та приватними суб'єктами бізнесу. Міжнародний досвід доводить, що ефективною моделлю такого співробітництва є державно-приватне партнерство (далі – ДПП; *англ.* – public private partnership – PPP). У чому полягає доцільність використання нових форм економічних відносин між економічними агентами? По-перше, цілком очевидним є те, що інноваційний розвиток посттрансформаційних економік на сьогодні вже не може бути цілком пов'язаний із державним бюджетом, оскільки потребує приватних інвестиційних ресурсів. По-друге, інноваційний розвиток значною мірою повинен визначатися попитом на дослідження і розробки саме з боку недержавного сектора економіки. Тому державно-приватне партнерство стає необхідною інституційною формою розвитку інноваційної економіки.

Отже, **актуальність** поставленої проблеми полягає у необхідності виявлення інституційних засад і форм становлення ефективних комерційних взаємозв'язків у моделі технологічного державно-приватного партнерства¹. Необхідно зазначити, що використання інституту ДПП буде результативним з соціально-економічної точки зору за умови інституційної зрілості держави та приватного сектора. Рівень ризиків, позитивний результат або негативні наслідки для суспільства в результаті передачі приватному сектору окремих видів виробництва, науково-дослідної діяльності

---

¹ Москаленко О.М. Міжнародний досвід участі венчурних фондів у державно-приватному партнерстві // Проблеми формування нової економіки XXI ст. : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., (Дніпропетровськ, 25–26 груд. 2009 р.): в 5 т. – Дніпропетровськ : Біла К.О., 2009. – Т. 3. – С.117–119.

та суспільних послуг із сфери державної діяльності залежать від зрілості громадянського суспільства, ступеня розвитку суспільних інститутів і наявності суспільного контролю над діяльністю органів державної влади.

Дослідження науково-практичної проблеми розвитку і використання державно-приватного партнерства здійснюють вітчизняні та зарубіжні вчені. Загальні інституціональні засади партнерства держави та бізнесу представлено в працях В.Варнавського, В.Якуніна, Н.Золотих. Як інструмент структурної політики та підвищення суспільного добробуту державно-приватне партнерство позиціонується в працях Б.Вейса, М.Фурщика, В.Кнюпфера, С.Ємельянова. Поширення дії інституційного поля державно-приватного партнерства на інноваційну сферу країни є невирішеною частиною наукової проблеми становлення економічних відносин держави та бізнесу як партнерів. Публікації про технологічні державно-приватні партнерства за кордоном здійснюються в рамках урядових програм і програм міждержавних і міжнародних організацій для розвитку таких галузей, як космічна, енергетична та медична (А.Алпатов, М.Дерябіна, П.Захарченко, Г.Курапов, Л.Мінделі, Б.Симонов, М.Джеррард та ін.). Цей напрям досліджень в Україні потребує подальшого опрацювання. На сьогодні ДПП як інститут інноваційної ініціативи розвивають В.Савчук, Ю.Зайцев, О.Москаленко, О.Головінов, М.Циганкова та ін.

У статті визначено основні соціально-економічні результати технологічного державно-приватного партнерства в галузі високих технологій і виокремлені проблеми впровадження цієї моделі в Україні.

За кордоном під державно-приватним партнерством розуміють широке коло бізнес-моделей і відносин. У загальному сенсі цей термін застосовується при використанні ресурсів приватного сектора для задоволення суспільних потреб, у тому числі і в науковій сфері. Саме тому державно-приватне партнерство, на нашу думку, потрібно розглядати як інститут інноваційної ініціативи, який стимулює інвестиційний процес у країні. Тобто необхідним є створення такого інституційного поля, яке стимулюватиме розвиток державно-приватного партнерства і його поширення на науково-технічну сферу як основу інноваційної економіки. Така позиція відповідає основним принципам нової інституціональної теорії, що виникла наприкінці ХХ століття, представниками якої є відомі вчені Д.Норт² і Дж.Ходжсон³. Тому у центр уваги дослідників державно-приватного партнерства слід покласти "правила гри", на яких базуються соціальні інститути. Якщо раніше в економічній теорії інститути розглядали екзогенно, як щось зовнішнє щодо економіки (причому економічні інститути досліджували окремо від політичних), то у сучасній політичній економії інститут ДПП слід аналізувати як частину єдиної структури, у рамках і за посередництвом якої вибудовуються відносини в інноваційній економіці між суб'єктами бізнесу.

² Норт Д. Інститут, інституційна зміна та функціонування економіки ; пер. з англ. / Д. Норт. – К., 2000.

³ Ходжсон Д. Экономическая теория и институты: Манифест современной институциональной экономической теории : пер. с англ. – М., 2003.

У теорії суспільного вибору Дж. Бьюкенена⁴ інститут ДПП є одночасно і економічним, і політичним за сутнісними і функціональними ознаками. Економічна і політична складова в інституті ДПП виступають як взаємні передумови, взаємодіють одна з одною і постійно переходять одна в одну. Тому, формуючи рекомендації на позиціях нового політико-економічного підходу, зазначимо, що інститут ДПП є політичним методом втручання в ринкову інноваційну економіку з позицій її стимулювання. Таким чином, державно-приватне партнерство, на наш погляд, стає необхідною і невід'ємною умовою демократизації економічних відносин в інноваційній економіці та активізації інвестиційних проектів.

Порівняння економічного змісту визначень різних вчених і практиків державно-приватного партнерства розкриває його інституціональну природу, що представлено у табл. 1.

Таблиця 1

**Підходи до визначення сутності
державно-приватного партнерства**

Визначення державно-приватного партнерства	Автор
... це стратегічний, інституційний і організаційний альянс між державою та бізнесом для реалізації суспільно-значущих проектів і програм у широкому спектрі галузей і НДДКР до сфери послуг	Асоціація менеджерів (Росія)
...це об'єднання матеріальних і нематеріальних ресурсів суспільства (держави і місцевого самоврядування) і приватного сектора на довгостроковій і взаємовигідній основі для створення суспільних благ (благоустрій та розвиток регіонів, розвиток інженерної та соціальної інфраструктури) або надання суспільних послуг (у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту)	
...це закріплена договором довгострокова співпраця державних виконавчих органів влади, з одного боку, і приватного сектора, з іншого боку, за якої необхідні для отримання взаємної вигоди ресурси (наприклад, "ноу-хау", засоби виробництва, капітал, персонал та ін.) вносяться як капітал у сумісне підприємство, що створюється у певній організаційно-правовій формі, а ризики проекту оптимально розподіляються і управління ними здійснюється відповідно до компетенції партнерів	Кнюпфер Вернер, д-р наук, проф.
... це взаємодія державного і приватного секторів, що передбачає повну або часткову передачу суб'єктам приватного сектора відповідальності за надання послуг, які традиційно відносять до сфери відповідальності державного сектора, на умовах адекватного розподілу між його учасниками ризиків, відповідальності і вигід, а також при збереженні контролю з боку держави.	
...це інституційний альянс держави і бізнесу для реалізації конкретних проектів	В.Варнавський, д-р. екон. наук, головний науковий співробітник, ІМЕМВ РАН
...це сумісна реалізація приватним і державним секторами суспільно значущих проектів на основі розподілу ризиків	Геворк Саркісян, координатор з інфраструктури та енергетики, Світовий банк

⁴ Бьюкенен Дж. Нобелевские лауреаты по экономике / Дж.Бьюкенен. – Т. 1. – М., 1997.

Визначення державно-приватного партнерства	Автор
...це врахування взаємних інтересів держави і бізнесу. Ключове слово – це питання довіри: довіри бізнесу до держави	Ю.Босенко, помічник заступника Голови Держдуми РФ О.В.Морозова
...це співробітництво підприємств та організацій бізнесу і державних закладів, а також регіональних корпорацій і державних підприємств, спрямованих на досягнення загальних економічних цілей, на вирішення актуальних соціально-економічних завдань	В.Якунін

Примітка: складено автором на основі аналізу джерел: *Варнавский В.Г.* Партнерство государства и частного сектора: формы, проекты, риски / В.Г.Варнавский. – М., 2005; *Инновационное развитие – основа модернизации экономики России: национальный доклад.* – М., 2008; *Партнёрство государства и частного сектора: финансирование общественного благосостояния* / под ред. Б.Вейса. – Вашингтон, 1985. – <http://vasilievaa.narod.ru/mu/urc/dig3.doc>; *Вернер Кньюпфер.* Государственно-частные партнёрства в контексте использования современных форм управления комплексами недвижимости. – www.duma.gov.ru.

Під моделлю ДПП на макрорівні слід розуміти конкретний проект ДПП, який виник у результаті законної і прозорої процедури відбору відповідних учасників ДПП з боку приватного бізнесу для вирішення конкретних проблем в інноваційній сфері.

Розроблена автором модель розвитку співпраці держави і бізнесу в інноваційній сфері в законодавчо-інституційній формі⁵ представлена на рис. 1.

Як свідчить досвід розвинених країн, модель державно-приватного партнерства на сьогодні ефективно реалізується, перш за все, в інноваційній інфраструктурі та високотехнологічній сфері загалом, набуваючи нових рис.

Спільні проекти здійснюються у прагненні отримати більшу вигоду у технологічній ефективності для суспільства на основі використання переваги впливу та інтересу кожного партнера.

Мотиви, якими керуються індивідуальні партнери, можуть значно різнитися: одними керує мотив одержання прибутку, іншими – бажання надавати соціальні послуги населенню. В основу аналізу дії моделі технологічного ДПП як інституту інноваційної ініціативи ми у цій статті поклали таку високотехнологічну галузь, як космічна. Партнерство між урядом і приватними компаніями у космічних технологіях є бажаною для влади формою економічних відносин у Китаї. Так, інвестиційне фінансування інфраструктури космічного простору поділяється на чотири моделі: модель комплексного урядового інвестування, інвестування на основі моделі державно-приватного партнерства, приватна фінансова ініціатива і модель приватного інвестування (рис. 2). Короткий аналіз змісту зазначених моделей доводить перевагу ДПП.

Основні країни, що освоюють космічний простір, упроваджують різні моделі інвестування, залежно від особливостей проектів. В усіх країнах проекти космічної просторової інфраструктури для військових цілей одер-

⁵ Див. докладніше: *Москаленко О.М.* Базові елементи концепції та моделі державно-приватного партнерства в інноваційній сфері на основі міжнародного досвіду / О.М.Москаленко // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Чернівці, 2011. – Вип. II (42). – Ч. I. – С. 208–215. – (Серія "Економічні науки").

жують урядові інвестиції, а космічні проекти цивільного призначення, що можуть потенційно бути прибутковими, мають як урядове, так і приватне інвестування, тоді як суто комерційні проекти отримують інвестиції лише від приватного сектора.

Рисунок 1. Законодавчо-інституційна модель партнерства держави і бізнесу щодо формування інноваційного типу економічного розвитку

Примітка. Курсивом позначено законодавчу базу, яку потрібно розробити і/або затвердити у зазначеній моделі партнерства держави та бізнесу.

Рисунок 2. Альтернативні методи фінансування цивільних і військових космічних технологій

Джерело: складено автором на основі аналізу джерел: Public private partnerships (PPP) in infrastructure projects / Public auditing guidelines / Comptroller & auditor general of India. – 2009. – Mode of access: <http://infrastructure.gov.in/pdf/ppp-project.pdf>; Проекти в галузі інфраструктури: партнерство державного та приватного секторів [Текст] : підручник / П.В.Захарченко, А.О.Сосновський, О.М.Гавриш, С.А.Ушацький ; М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т буд-ва і архіт. – К. : СПД Павленко, 2010. – 252 с.

Із рис. 2 видно, що суто урядове інвестування здійснюється у проекти військового призначення. Так, при будівництві військового телекомунікаційного супутника Syracuse у Франції був прийнятий режим чистого урядового фінансування для цього проекту, хоча й інвестиції становили 2,3 млрд євро (цей супутник був доповненням до системи розвідки Helios). Тобто щоб забезпечити конфіденційність та державне управління, уряд заборонив використовувати приватні вкладення у військові космічні проекти.

Інша модель, а саме модель співфінансування, – це формат кооперації між державним сектором і приватним партнером. Через цей формат взаємовідносин кожний партнер може одержати кращий результат у порівнянні з комерційною діяльністю лише на власних засадах. У таких проектах відповідальність уряд повністю не передає до приватного партнера, її розподіляють між сторонами угоди.

Концепція, яка витікає із моделі ДПП, – це об'єднане проектне фінансування. Формат організації моделі ДПП є ускладненим⁶. Прибуткові

⁶ Малган Дж. Искусство государственной стратегии: Мобилизация власти и знания во имя всеобщего блага [Текст] / Дж.Малган ; пер. с англ. Ю.Каптуревского ; под науч. ред. Я.Охонько. – М., 2011. – С. 105.

приватні підприємства, неприбуткові приватні підприємства і державні неприбуткові підприємства (наприклад уряд) можуть бути залучені до цієї організації. Звичайно, різноманітність рівнів і видів доходу і відповідальності є невід'ємними в такому виді кооперації. Однак тільки міжкоопераційні взаємовідносини у системі "уряд-приватний бізнес" можуть прояснити дивергенцію, подолати відмінності і знайти спільну основу для досягнення цілей проекту.

Щодо інших різновидів моделі ДПП наприклад зазначимо, що англійський проект системи супутника Skynet 5A був реалізований за моделлю приватної фінансової ініціативи (PFI – Private Financial Initiative). Система супутника Skynet 5A – це військова система супутника комунікації, інвестором у яку виступив не уряд, а приватна компанія Paradigm Communication корпорації EADS. Комерційний механізм полягав у такому: англійське Міністерство оборони запропонувало план і вимоги до проекту, а Компанія Paradigm Communication заплатила за цілу систему Skynet, включаючи супутники, центри старту, приземлення, несучий корабель, елемент управління супутника й адміністративну систему, а також мережу для забезпечення військової служби зв'язку через супутник. Фактично, уряд не повинен був інвестувати у виробництво Skynet, а він тільки мав на меті закупівлю сервісу комунікації у приватного інвестора. Використання методу PFI допомогло при плануванні Skynet 5A зберегти значні державні кошти. За оцінками експертів, цей проект за планом зберіг близько 4% нормальних витрат на купівлю і обслуговування цього обладнання упродовж його корисної експлуатації, що становить близько 100 млн ф. ст.⁷

Прикладом суто приватного фінансування у космічних технологіях, що виступає альтернативою державно-приватному партнерству, є, наприклад, Alfa Lyracom Space Communications – компанія з управління супутниками, заснована Рене Ансельмо. Вона виробляла широко використовувані комунікаційні супутники серії Pan American Satellite саме на зазначеній моделі фінансування. Ця компанія була першою приватною акціонерною компанією у світі, що займалася глобальним бізнесом з продажу зв'язку через супутник. В аспекті незалежного програмного фінансування фонди Alfa Lyracom Corporation були створені приватними інвесторами або приватними організаціями. У 1993 році ця компанія зібрала 400 млн дол. США через внутрішні трансфертні інвестиції і була перейменована на Pan American Satellite Corporation, що стимулювало її подальший комерційний розвиток⁸.

Відомо, що Європа будувала Глобальну супутникову навігаційну систему Galileo за моделлю державно-приватного партнерства. На відміну від напряму урядового капіталовкладення в американській конструкції системи GPS, побудована в Європі Глобальна супутникова навігаційна система

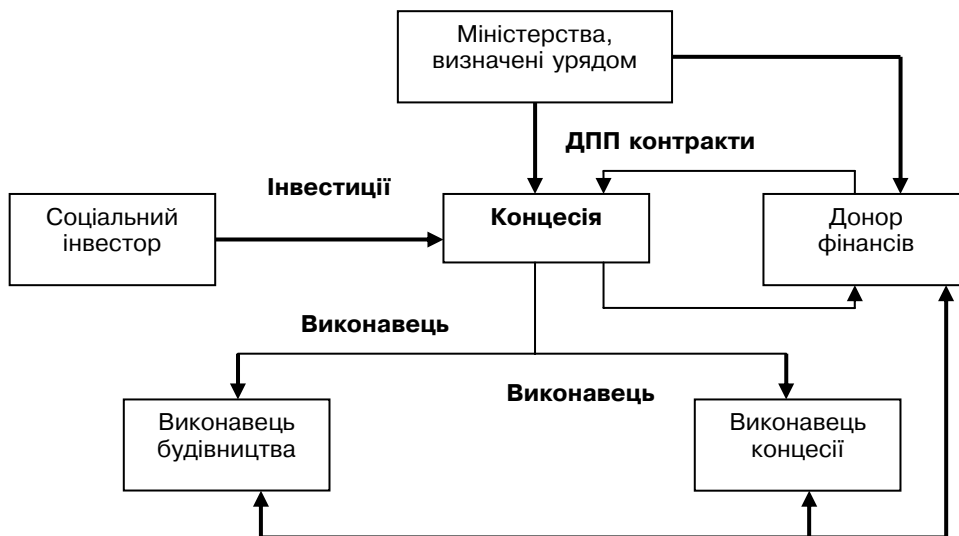
⁷ Public private partnerships (PPP) in infrastructure projects / Public auditing guidelines / Comptroller & auditor general of India. – 2009. – Mode of access: <http://infrastructure.gov.in/pdf/ppp-project.pdf>.

⁸ Public-Private Partnership And Community Participation On Applications Of Space Technology For Socio-Economic Development Compilation Of Policies And Practices In Selected Escap Member Countries /Economic And Social Commission For Asia And The Pacific. – 2007. – Mode of access. – http://www.unescap.org/idd/pubs/STAS_PPP_and_CP_in_space_applications.pdf. – P. 9.

Galileo за моделлю ДПП, на думку фахівців, є істотним нововведенням. Привернення уваги приватних інвесторів ЕС та ESA для завершення програми Galileo відіграло значну роль у реалізації цього проекту⁹.

План загальної співпраці держави та бізнесу в розбудові програми Galileo покривав декілька фаз. У першій фазі уряд відіграв критичну роль у зниженні ризику, тому що не було зрозуміло, чи виявиться технологія системи Galileo кращою або популярнішою, ніж Global Positioning System. Отже, на початку дії проекту держава взяла на себе всі ризики. В операційній фазі, де ризики були низькими і з'явилися позитивні очікування доходів, до проекту був залучений приватний капітал. У цілому по проекту необхідна сума інвестицій була такою значною, що вона виявилася б важким тягарем і як окремо для уряду, так окремо і для приватних інвесторів. Отже, кращим варіантом виявилось співробітництво уряду і бізнесу (спільне підприємництво), розподіл ризиків між ними у процесі реалізації проекту.

Проаналізувавши вище викладене, зазначимо, що внутрішня структура ДПП є відносно гнучкою, де шляхом її попередньої реорганізації можна виконувати різні проекти. У Китаї деякі іноземні прямі інвестиції вже прийняли шаблон ДПП у формі концесій і розподілу ризиків. Головна структурна схема моделі ДПП представлена на рис. 3. У практичній діяльності модель змінюється відповідно до ситуації і кожний проект відрізняється від інших, хоча їх ядром залишається все та ж модель ДПП.

Рисунок 3. Базова схема моделі державно-приватного партнерства

Джерело: Public-Private Partnership And Community Participation On Applications Of Space Technology For Socio-Economic Development Compilation Of Policies And Practices In Selected Escap Member Countries /Economic And Social Commission For Asia And The Pacific. – 2007. – Mode of access. – http://www.unescap.org/idd/pubs/STAS_PPP_and_CP_in_space_applications.pdf. – P.9.

⁹ Ibid. – P. 10.

Отже, у режимі ДПП урядові і приватні організації можуть навчатися одна в одній, мінімізуючи тим самим наявну власну "слабкість". Режим ДПП може створювати умови для надання високоякісних соціальних послуг за найнижчою вартістю.

Соціально-економічні результати ДПП зводяться до такого¹⁰:

1. Така співпраця сприяє перетворенню урядової функції і знижує навантаження на урядові фінанси. Урядова функція, яка полягає у виконанні ролі постачальника інфраструктурних послуг, може змінитися на роль "інспектора". Це, у свою чергу, створює гарантії належної якості проекту і зменшує навантаження на державний бюджет.

2. Ця модель може поліпшити ефективність проекту шляхом зниження його вартості декількома способами, а саме: економії від масштабу, творчої технології і гнучкої процедури управління. Сумісний розподіл ризиків полягає у такому: урядові і неурядові організації беруть на себе ризик на спільних засадах, який нівелюється через процес установалення ціни проекту і оцінки майбутніх соціальних і комерційних вигод. Співробітництво між державою і приватними організаціями може допомогти формуванню інноваційних джерел прибутку, а в традиційній системі діяльності не завжди отримують цей результат. Більшу ефективність у реалізації проекту забезпечується об'єднанням процесів проектування, конструювання та управління. Залучення необхідних коштів займає менше часу і є більш ефективним. Як стверджують експерти, для великих інвестицій, особливо початкових, краще використовувати модель ДПП для забезпечення реалізації довготривалого інвестиційного плану.

3. ДПП може поліпшити соціальне забезпечення і якість використання коштів неурядових організацій, які вкладені з метою отримання високих прибутків, та може запропонувати замовнику (державі) компетентні послуги управління.

Порівняльний аналіз використання інструментів ДПП в Україні та розвинених країнах, наведений у табл. 2, показує, що у вітчизняній практиці майже не використовують такі інструменти, як підтримка експорту, створення єдиного органу з ДПП. Однак сформовано інститути типу національних агентств із залучення інвестицій, у тому числі у розвиток депресивних регіонів.

Таким чином, базові інструменти для розвитку механізму ДПП в інноваційній сфері в Україні, у тому числі інституціональні, вже створено. Нагально необхідно наділити їх відповідними повноваженнями і окреслити коло нових завдань, пов'язаних з умовами партнерства держави і бізнес-структур. Однак, безумовно, інституційна структура розвитку системи ДПП в інноваційній сфері в Україні потребує подальшого вдосконалення. Контролюючі і регулюючі функції у сфері ДПП від імені держави можуть

¹⁰ Delmon D. Understanding options for private participation in infrastructure: Seeing the forest for the trees: PPP, PSP, BOT, DBFO, concession, lease / D.Delmon. – World Bank, 2010; Public private partnerships (PPP) in infrastructure projects / Public auditing guidelines / Comptroller & auditor general of India. – 2009. – Mode of access: <http://infrastructure.gov.in/pdf/ppp-project.pdf>.

здійснюватися або профільними міністерствами і відомствами, або спеціально уповноваженими органами. При цьому спеціальні агентства держава може створювати для кожної галузі економіки, в якій розвиваються партнерства. Держава повинна також створити свій єдиний агентський орган для всіх або для більшості секторів економіки.

Таблиця 2

**Наявність інструментів ДПП в Україні
та за кордоном**

Інструменти	Світ	Україна
Програмні держінвестиції	+	+
Митні і податкові пільги	+	+/- ¹
Концесії	+	+/- ²
Особливі економічні зони	+	+/- ³
Інвестиційні інституції	+	+
Венчурні інвестиції	+	+/-
Інструменти підтримки експорту	+	+/- ⁴
Єдиний орган по ДПП	+	-
Національне агентство по залученню інвестицій	+	+
Національні агентства з розвитку територій	+	-

Примітки: 1. Пільги в оподаткуванні і митному регулюванні інноваційної діяльності, а саме п.21, 22 ЗУ "Про інноваційну діяльність" виключено на підставі ЗУ №2505-IV від 25.03.2005. 2. Концесії наявні тільки в механізмі ДПП в інфраструктурних проектах, а не в інноваційній сфері. 3. Дію ВЕЗ в Україні призупинено. 4. Інструменти підтримки експорту в Україні використовують слабо, оскільки Україна має зобов'язання в рамках членства в СОТ щодо обмеження використання інструментів протекціонізму. Невирішеною залишається проблема повернення ПДВ експортерам та спекуляції із ПДВ експортерами.

Джерело: складено автором на основі джерел: Риски бізнеса в державно-частинному партнерстві [Національний доклад] / Авторський колектив: [Литовченко С.Е., Евсеев В.А., Дынкин А.Е., Нефедьев А.Д., Семенов Я.В.] / Ассоциация менеджеров. – М. : Ассоциация менеджеров, 2007. – С. 28; Про інноваційну діяльність: закон України від 04.07.2002 р. № 40-15 із змінами і доп. станом на 31.03.2005 / Верховна Рада України / Законодавство України. – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

Проте слід виділити і основні проблеми, пов'язані з упровадженням ДПП в інноваційний процес на доконкурентній стадії. Український бізнес у порівнянні з іноземним не має досвіду співробітництва з державою в рамках проектів ДПП і, перш за все, у сфері високих технологій. Відсутність досвіду пов'язана з нерозвиненістю ДПП в інноваційній сфері, непопулярністю цього механізму співпраці держави і бізнесу через брак інформації, не проведенням процесу популяризації ДПП, відсутністю законодавчого забезпечення та іншими соціально-економічними, політичними, інституційними причинами. Також це пов'язано з побоюваннями з приводу високого рівня корупції і бюрократизму в державних органах влади, які виступатимуть стороною у проектах ДПП в інноваційній сфері. Низький рівень довіри до державних структур формують у приватних партнерів уяву про відсутність відповідальності з боку держави за результати і строки виконання предмета договору.

Негативні чинники існують і з боку держави. До них можна віднести: нестабільність законодавства, нерозвиненість механізмів трансферу технологій, труднощі у сфері патентування, тривалі строки узгодження і затяж-

ну фінансово-економічну кризу (інвестори можуть стати неплатоспроможними, що спричинить недоведення проекту до кінцевого результату), ризики (політичні, ринкові).

Висновки. Таким чином, очевидно, що державно-приватне партнерство виступає важливою інституційною формою ринкової економіки та є незамінним чинником розвитку інфраструктури, впровадження інновацій, залучення приватних інвестицій. Партнерство держави з приватним сектором повинно стати ключовим компонентом інноваційної політики України, оскільки при правильній організації, воно забезпечує отримання більш широкого кола переваг від капіталовкладень у державні дослідження, створюючи передумови для стійкого інноваційного розвитку. За вдало структурованої законодавчо-інституційної системи забезпечення механізму технологічного державно-приватного партнерства, наявної інформаційної трансмісії будуть у наявності ринкові конкурентні умови участі в цих проектах приватних партнерів на конкурсних засадах. Отже, державно-приватне партнерство на сьогодні стає актуальним механізмом співпраці бізнесу і держави. В Україні цьому сприяє брак бюджетних коштів, недофінансування сфери НДДКР та інфраструктури.